

MINIKONFERENCE

Problémy na gymnáziích

Praha 21. června 2011

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PROGRAM

- Dopolední blok 9:30 – 12:30
 - Aktuální dění v projektu
 - Zkušenosti s novými maturitami
- Oběd
- Odpolední blok 13:15 – 15:30
 - Projekty ESF – zkušenosti s jejich přípravou a realizací
 - Gymnázium a odborná škola – zkušenosti sřízením

JAKÉ JSOU ČASTÉ PROBLÉMY?

- maturity
- projekty ESF
- slučování škol
- nedostatek žáků
- snižování rozpočtu
- vzdělávání ???

CESTY K ŘEŠENÍ (?)

- dívat se, jak to dělají jinde
- setkávat se
- ovlivňovat své okolí
- ...

VIRTUÁLNÍ HOSPITACE

- zveřejněno 31 natočených výukových hodin
- [digifolio](http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=1645) (<http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=1645>)
- zastoupené předměty
 - Český jazyk a literatura - 5
 - Dějepis - 4
 - Občanský a společenskovědní základ – 2
 - Výchova k občanství – 1
 - Fyzika – 3
 - Výtvarný obor - 2
 - Mediální výchova - 1

VIRTUÁLNÍ HOSPITACE

- zastoupené předměty
 - Geografie - 1 + 1
 - Matematika - 2 + 1
 - Tělesná výchova - 1 + 1
 - Cizí jazyk - 6 (Aj - jen 2 !)
 - Biologie - 2 (!)
 - Hudební obor - 1 (!)
 - Chemie - + 1 (!)
 - Informatika a informační a komunikační technologie - 0 (!)

CO VŠE K NATOČENÉ HODINĚ LZE NALÉZT

- [článek](#)
- materiály z hodiny
- digifolio
- diskuze s učitelem i expertem

PROČ SE DÍVAT NA NATOČENÉ HODINY A ČÍST ROZBOR OD EXPERTA?

- První rovina
 - inspirace zajímavou metodou
 - poučení chybami
- Druhá rovina
 - poučení z hodnocení
 - vyučující
 - expert - Proč expert?
- Třetí rovina
 - zobecnění některých problémů
 - optimální vyjasnění pohledů
 - nadpředmětový přístup
- Ideální program pro druhou část dovolené 😊.

DISKUZE NA METODICKÉM PORTÁLE - GYMPLIŠTĚ

- vazba na virtuální hospitace
- aktuální témata
 - [diskuze k maturitám 5.dubna 2011](#)
- konzultační centrum
 - jedinečná příležitost získat odpovědi, které se obtížně hledají

KLUBOVÁ SETKÁNÍ – SÍŤOVÁNÍ ŠKOL

- potkávání se na školách
 - [digifolio](http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=2173) (<http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=2173>)
- seznámení se specifiky školy
 - [digifolio](http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=2229) (<http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=2229>)
- prohlídka školy

KOUČOVÁNÍ

- inspirace z příběhů druhých
 - [digifolio](http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=1543) (<http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=1543>)
- „řešení leží tam, kde ho nehledáme“
 - [případové studie](http://digifolio.rvp.cz/artefact/file/download.php?file=14677&view=2975)
(<http://digifolio.rvp.cz/artefact/file/download.php?file=14677&view=2975>)

OBOROVÉ SEMINÁŘE

- [digifolio](http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=1871) (*http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=1871*)
- aktuální semináře
- Proč se zúčastnit semináře ?
- inspirace pro ty, kteří se nezúčastní
- [seznámení s materiály](http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=4553) (*http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=4553*)

KVALITNÍ ŠKOLA – VÝZKUM NA GYMNÁZIÍCH

•Výzkum jako kritický přítel reformy

1. Za příznivých podmínek výzkum vytváří poznatkový fond, tj. databázi, kterou školská správa může využít při rozhodování o reformách a inovacích.

2. Za méně příznivých podmínek jsou reformy zaváděny bez předcházejícího výzkumu a experimentace, ale při jejich realizaci se pečlivě sleduje (monitoring) a hodnotí (evaluace) vše, čeho je dosaženo. Ze zjištěných výsledků se vyvozují závěry.

3. Při zcela nepříznivých podmínkách se změny vzdělávacího systému uskutečňují centrálním rozhodnutím s výrazně politickou motivací, bez předchozího zapojení výzkumu a vývoje. Nedochází k myšlenkovému a názorovému kontaktu mezi školskými politiky, výzkumníky a učiteli. Dochází pak k častým změnám v koncepci reformy, organizačním nedůslednostem (Kotásek 1993, s. 368).

ETAPY VÝZKUMU NA GYMNÁZIÍCH

1. Řízené rozhovory – jsou vedeny s koordinátory na pilotních i nepilotních gymnáziích. Jejich cílem je dokumentovat proces vzniku školního vzdělávacího programu a porozumět problémům, které jsou s tvorbou kurikula spojeny.

2. Dotazníkové šetření – je realizováno na reprezentativním souboru gymnázií a zaměřuje se na koordinátory a na učitele. Jeho cílem je identifikovat faktory ovlivňující realizaci kurikula ve školních třídách.

3. Případové studie – vedle obsahových analýz ŠVP se zde využívá také rozhovorů s koordinátory a učiteli v roli tvůrců kurikula. Formou případových studií jsou zkoumány jak samotné kurikulární artefakty, tak procesy jejich vzniku.

4. Videostudie – jsou realizovány na souboru videozáznamů vyučovacích hodin, které jsou pořizovány v rámci virtuálních hospitací. Zkoumají příležitosti pro rozvíjení znalostí, dovedností a kompetencí žáků.

ROZHOVORY NA PILOTNÍCH A PARTNERSKÝCH ŠKOLÁCH

shrnuje průběh tvorby ŠVP a první zkušenosti s výukou

(1) Jak byl zaváděn RVP, resp. jak byl vytvářen ŠVP?

(2) Čím bylo vytváření ŠVP ovlivněno?

(3) Jak se s ŠVP pracuje na úrovni školy?

(4) K čemu je ve vaší škole ŠVP využíván?

(5) Čím je práce podle ŠVP ovlivňována?

naznačila některé problémové oblasti

- není jasné, co má reforma řešit
- není jasné, kdo je nositelem kurikula
- o reformě se málo ví
- nedostatek peněz
- administrativní formalismus
- problém rozvolnění x encyklopedičnost
- kompetence v RVP x státní maturita

DRUHÁ ETAPA - DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Cíle:

- Prozkoumat akceptaci kurikulární reformy, identifikovat faktory ovlivňující tvorbu a realizaci kurikula ve škole a ve třídě.

Otázky:

- Do jaké míry a kým je kurikulární reforma akceptována?
- Jaké pojetí kurikula učitelé sdílejí?
- K jakým účelům jsou využívány ŠVP?
- Jaký je jejich vliv na změnu náhledů na vybrané aspekty edukační reality?

Zkoumaný soubor:

- 58 škol (46 nepilotních, 12 pilotních), na nich dotazník vyplnilo cca. 1500 respondentů (1250 on-line, 250 papírově), po vyřazení chybně vyplněných vyhodnocujeme dotazníky od 1098 respondentů (758 žen, 340 mužů)

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ - SHRnutí HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ

- Na gymnáziích panuje neklid a nespokojenost s vývojem a stavem školství a gymnaziálního vzdělávání.
- Reforma přijímána ambivalentně – na jedné straně jsou oceňovány její přínosy, na druhé straně je kritizována pro řadu nedostatků (především organizační, méně ideové povahy).
- Na pilotních gymnáziích je akceptace vyšší než na nepilotních.
- Vedení škol akceptuje reformu více než řadoví učitelé.
- Ženy akceptují reformu více než muži.
- Délka praxe ani aprobace nemá na akceptaci reformy vliv.
- Respondenti, kteří nejsou s reformou příliš obeznámeni, mají vyšší tendenci ji odmítat.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ - SHRnutí HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ

- Reforma často vnímána zúženě jako sepisování ŠVP.
- Konkrétní aktivity spojené s tvorbou ŠVP jsou pokládány za vysoce problematické a vysoce pracné, současně jsou však hodnoceny jako vysoce smysluplné.
- Různorodost v pojmání kurikula různými skupinami.
 - nejkritičtější jsou respondenti „s převažujícím zaměřením na učivo“
 - o něco vstřícnější jsou respondenti „s převažujícím zaměřením na žáka“
 - reformu vítají respondenti „s převažujícím zaměřením na systém“
- Omezené očekávání stran využití a účinků kurikula (ŠVP)
- Reforma je vnímána jako citlivý problém související s profesní a osobní identitou učitele (rozšiřování učitelské role o kurikulární činnosti mnohdy není akceptováno).

POKRAČOVÁNÍ VÝZKUMU NA GYMNÁZIÍCH

- třetí etapa - případové studie
 - kulatý stůl 23. června na Pedagogické fakultě UK
- čtvrtá etapa - videostudie
 - před dokončením
- doplnění
 - o rozhovory na nepilotních školách
 - expertní šetření kvality na vybraných školách

NOVINKY (?) (!)

- Příprava standardu k RVP ZV
 - Víceletá gymnázia
 - Možné úpravy RVP ZV
 - Víceletá gymnázia
 - Možné úpravy maturitních katalogů
 - Soulad s RVP pro SŠ
 - Sledování rozvoje gramotností
 - ...
-
- Diskuzní prostor na metodickém portále.

Děkuji za pozornost

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ